

Cumhurbaşkanı Erdoğan: Bu yıl bir rekora imza atmak istiyoruz

AA

ABONE OL

Google News

Moskova'da bir araya gelen Cumhurbaşkanı Erdoğan ile Rusya Devlet Başkanı Putin'in görüşmesi sona erdi. İki ülke arasında varılan anlaşmaların imzalanmasının ardından iki lider açıklama yaptı. Putin'in konuşmasının ardından sözü alan Erdoğan ikili ilişkilere değinerek "Özellikle turizm alanında bu yıl bir rekora imza atmak istiyoruz."

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, "Rusya'nın ülkemizle ekonomik ilişkiler bağlamındaki kısıtlamalarını tamamen kaldırmasını bekliyoruz. Ancak bu şekilde geçmişte açıkladığımız 100 milyar dolarlık ticaret hacmi hedefine ulaşmamız mümkün olacaktır. Zira bizler, iki ülke olarak 38 milyar dolar hedefini gerçekleştirmiştik fakat bu son olaylardan sonra 17 milyar dolara kadar düştük. Şimdi bunu tekrar telafi ederek inanıyorum ki bu kaybımızı önleyeceğiz." dedi.

Cumhurbaşkanı Erdoğan ile Rusya Devlet Başkanı Vladimir Putin, Kremlin Sarayı'nda gerçekleştirdikleri baş başa görüşme, Türkiye-Rusya Üst Düzey İşbirliği Konseyi toplantısı ve anlaşma imza töreninin ardından ortak basın toplantısı düzenledi.

Cumhurbaşkanı Erdoğan: Bu yıl bir rekora imza atmak istiyoruz

Toplantıda Erdoğan, sözlerine "Değerli dostum sayın Putin'e şahsıma ve heyetimize gösterdikleri misafirperverlikten dolayı bir kez daha teşekkür ediyorum." diyerek başladı.

Üst Düzeyli İşbirliği Konseyi'nin 2010'da tesis edildiğini belirten Erdoğan, amaçlarının iki ülke arasındaki dostluk ile komşuluk ilişkilerini kurumsallaştırmak ve stratejik bir çerçeveye kavuşturmak olduğunu söyledi.

'Bugün imzaladığımız anlaşmalarla güçlü bir irade ortaya koyduk'

Erdoğan, 7 yıllık sürede Konseyin bu görevini layıkıyla yerine getirdiğini, istişarelerin yapıldığını, alınan kararların takibinin dışişleri bakanlarınca gerçekleştirildiğini anlattı.Yeni iş birliği alanları tesis edilerek, münasebetlerin daha da derinleştirildiğini dile getiren Erdoğan, bugün konseyin 6. toplantısına başkanlık ettiklerini hatırlattı. Erdoğan, baş başa ve heyetlerarası görüşmelerde önceliklerin ikili ilişkilerin ele alınması olduğunu aktardı.

- "İLİŞKİLERİ NORMALLEŞTİRME YÖNÜNDE GAYET MESAFE KAYDETTİK"

Cumhurbaşkanı Erdoğan, bir önceki konsey toplantısından bu yana geçen sürenin muhasebesini yaptıklarını anlatarak, "Hala gündemimizi meşgul eden sorunlu hususları masaya yatırarak, bunların aşılması için neler yapabileceğimizi değerlendirdik." ifadesini kullandı.

['İki ülke arasında iş vizesi en yakın zamanda kaldırılacak'](#)

Türkiye ve Rusya'nın, iki ülke arasındaki köklü ve özel ilişkileri ilerletme konusunda kararlı olduğuna dikkati çeken Erdoğan, "Maalesef ki 2015 yılı sonunda bizleri derinden yaralayan bir hadise sebebiyle çok ciddi zaman kaybettik. Ancak iki ülke dostluğunun tüm sınamaları, sıkıntıları, provakasyonları aşacak güce sahip olduğunu da bu arada gördük. Son aylarda attığımız karşılıklı adımlarla, iki ülke ilişkilerini normalleştirme yönünde gayet mesafe kaydettik." değerlendirmesinde bulundu.

Cumhurbaşkanı Erdoğan Moskova'da

Putin ile daha önce bir araya geldiklerini anımsatan Erdoğan, şöyle devam etti:

"Tabii bu arada ciddi manada telefon diplomasisini de sürdürdük. Bugünkü konsey toplantısı aynı şekilde çok önemli bir referans. Gelinen aşamayı kayda değer görmekle beraber yeterli bulmadığımızı belirtmek durumundayım. Konsey toplantısıyla normalleşme sürecini sona erdirdiğimize inanıyor, artık bu kelimeyi telaffuz etmek istemiyoruz. Bundan sonraki beklentimiz karşılıklı güven unsurunu tesis etmek ve siyasi düzeydeki diyalogun ekonomik alana sirayet etmesini sağlamaktır.

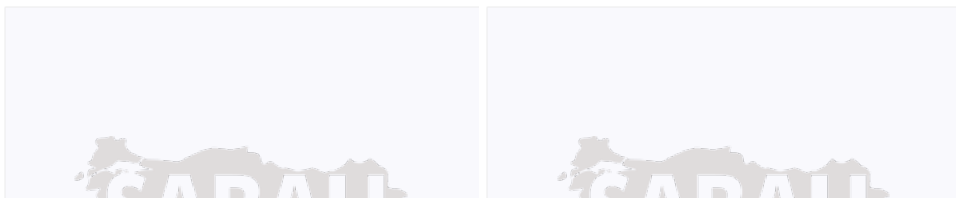
Bu anlamda Rusya'nın ülkemizle ekonomik ilişkiler bağlamındaki kısıtlamalarını tamamen kaldırmasını bekliyoruz. Ancak bu şekilde geçmişte açıkladığımız 100 milyar dolarlık ticaret hacmi hedefine ulaşmamız mümkün olacaktır. Zira bizler, iki ülke olarak 38 milyar dolar hedefini gerçekleştirmiştik fakat bu son olaylardan sonra 17 milyar dolara kadar düştük. Şimdi bunu tekrar telafi ederek inanıyorum ki bu kaybımızı önleyeceğiz. Özellikle turizm alanında bu yıl bir rekora imza atmak istiyoruz. Ben buradan Rus dostlarımızı ülkemize davet ediyorum. Gelsinler, Türkiye'nin tarihi, turistik, kültürel güzelliklerini onlar da görsünler."

- "KAYBEDİLEN ZAMANI TELAFİ EDECEK, İLİŞKİLERDE BİR SİÇRAMA YAŞATACAK"

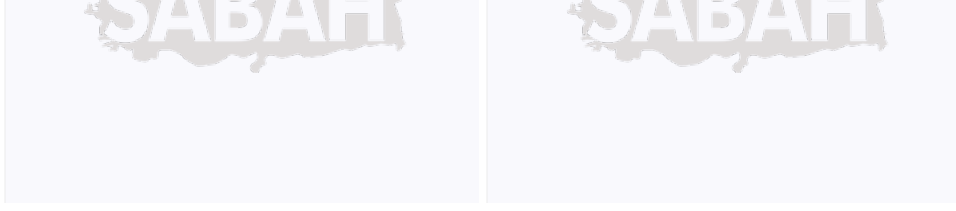
Erdoğan, milli paralarla ticaretin artırılmasına da büyük önem verdiklerine değinerek, bu konuyu da tekrar gündemlerine aldıklarını aktardı.

Böylelikle ticaretin üzerindeki kur baskını hafifleteceklerini düşündüklerini ifade eden Erdoğan, Türk akımı ve Akkuyu projelerinde sergiledikleri iş birliğinin diğer konular için de emsal olacağına inandığını kaydetti.

Erdoğan, bugün imzalanan 2017-2020 Orta Vadeli Program ve diğer anlaşmalarla güçlü bir irade ortaya koyduklarını ifade ederek, "Türk-Rus ortak yatırım fonunun 1 milyar dolar sermayeyle kurulmuş olması ciddi ve güçlü bir adımın atılmış olmasıdır. Bu anlaşmalar ve aldığımız kararlar hem kaybedilen zamanı telafi edecek hem de iki ülke ilişkilerinde bir sıçrama yaşatacaktır." dedi.

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, "Şüphesiz Cenevre sürecinin bizi sonuca taşıması için başta rejim olmak üzere, bütün tarafların samimiyetle çalışması gerekiyor. Bir terör örgütüyle diğerinin bertaraf edilmeyeceği de artık kabul edilmelidir. Özellikle 35 yıldır terörle mücadele eden bir ülke olarak, başta DEAŞ olmak üzere PYD, YPG, El Nusra gibi terör örgütleri bizim her an karşımızda olan terör örgütleridir." dedi.

Cumhurbaşkanı Erdoğan ile Rusya Devlet Başkanı Vladimir Putin, Kremlin Sarayı'nda gerçekleştirdikleri baş başa görüşme, Türkiye-Rusya Üst Düzey İşbirliği Konseyi toplantısı ve anlaşma imza töreninin ardından ortak basın toplantısı düzenledi.

Erdoğan, görüşmelerinde bölgesel konularda da fikir alışverişinde bulduklarını belirterek, özellikle Suriye, Karadeniz Ekonomik İşbirliği, Azerbaycan-Rusya-Türkiye üçlü iş birliği mekanizmaları, Karabağ konuları üzerinde hassasiyetle durduklarını, buralardaki sıkıntıların aşılması noktasında Rusya'nın üzerindeki yükün de ağırlığını dile getirdiklerini söyledi.

Türkiye'nin 911 kilometre sınırı bulunması, sürekli tehdit altında olması dolayısıyla son 6 yıldır Suriye'deki çatışmaların, kan ve gözyaşının yükünü çektiğini dile getiren Erdoğan, burada bir dayanışmaya ihtiyaç duyulduğunu belirtti.

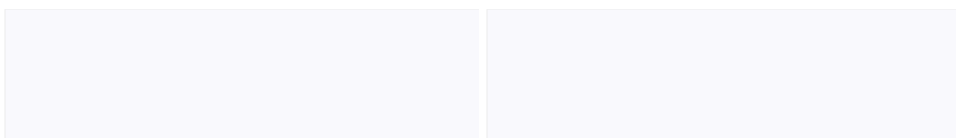
Fırat Kalkanı Harekatı'nın DEAŞ'a vurulan en büyük darbe olduğunu ifade eden Erdoğan, 2 bin 200 kilometrekare alanın teröristlerden temizlendiğini aktardı.

- "TÜRKİYE'NİN ORTAYA KOYDUĞU ÇABALAR SAYESİNDEDİR"

Cumhurbaşkanı Erdoğan, "Şayet bugün DEAŞ'ın tamamen yok edilme ihtimalinden rahatça bahsedebiliyorsak, bu da Türkiye'nin ortaya koyduğu çabalar sayesinde." diye konuştu.

Rusya ve Türkiye'nin Suriye'de insani yardım konusundaki iş birliğinin birçok mağduru ve mazlumu rahata kavuşturabileceğini vurgulayan Erdoğan, sözlerini şöyle sürdürdü:

"Astana toplantılarının Cenevre sürecinin tamamlayıcısı, destekleyicisi olarak başarılı geçtiğini de burada ifade edebilirim. Bu başarıda Türkiye ve Rusya'nın ortaya koyduğu iradenin çok büyük payı var. Şüphesiz Cenevre sürecinin bizi sonuca taşıması için başta rejim olmak üzere bütün tarafların samimiyetle çalışması gerekiyor. Bir terör örgütüyle diğerinin bertaraf edilmeyeceği de artık kabul edilmelidir. Özellikle 35 yıldır terörle mücedele eden bir ülke olarak gerek başta DEAŞ olmak üzere PYD, YPG, El Nusra gibi terör örgütleri bizim her an karşımızda olan terör örgütleridir. Suriye'nin toprak bütünlüğünü ve milli birliğini hiçkimse tehlikeye atmamalıdır. Rusya ile eşgüdüm halinde soruna adalet ve hakkaniyet temelinde bir çözüm bulunması için gayretlerimize devam edeceğiz. Bütün konularda hemfikir olmasak da iletişim kanallarını açık, bugüne kadar açık tuttuk, açık tutmaya da devam edeceğiz. Son dönemde bunun faydalarını görüyor, bizzat yaşıyoruz. İnşallah karşılıklı güven temelinde iş birliğimizi sürdüreceğiz. Türkiye ile Rusya Federasyonu'nun ortak çıkarlar, bölgesel istikrar ve küresel barış çerçevesinde yürüttüğü yakın iş birliği elbette birilerini rahatsız ediyor olabilir ancak bizler provakasyonlara gelmeyecek, terör örgütlerinin ikili ilişkilerimizi zehirlenmesine izin vermeyeceğiz."

Erdoğan, hain bir suikast sonucu yaşamını yitiren Büyükelçi Andrey Karlov'u saygıyla anmak istediğini belirterek, başta eşi olmak üzere tüm ailesine ve Rus halkına başsağlığı diledi.

Karlov'un Türkiye'deki görevi sırasında Türk-Rus dostluğunun kuvvetlenmesi için özveriyle çalışan başarılı bir diplomat olduğunu vurgulayan Erdoğan, "Bizler sayın Karlov'u ülkemizin ve milletimizin yakın bir dostu olarak hatırlayacağız." sözlerine yer verdi.

Cumhurbaşkanı Erdoğan, Rusya Devlet Başkanı Vladimir Putin'e gösterdiği misafirperverlikten dolayı teşekkür ederek, "Kendisini önümüzdeki yıl yapacağımız ÜDİK toplantısında Türkiye'de ağırlamaktan memnuniyet duyacağımı ifade ediyorum ve yine bu yıl temmuz ayı içerisinde İstanbulumuzda gerçekleştirilecek Dünya Petrol Kongresinde de kendilerini aramızda görmeyi şimdiden arzuladığımı ifade etmek istiyorum." diye konuştu.

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, "Münbiç sürecinde de bildiğiniz gibi şu anda orada Türkiye-Rusya olarak koalisyon güçleriyle bir iş birliği yapalım istiyoruz. Bu iş birliğiyle beraber Münbiç

halkının oraya yerleşmesini sağlayalım. Yani terör örgütlerinin oraları işgali değil, kendi halkının oralara yerleşmesi en büyük arzumuzdur. Bundan sonra asıl hedef Rakka. Rakka biliyorsunuz DEAŞ'ın en büyük örgütlendiği yerdir ve elimizdeki rakamlara göre 3 bin civarında DEAŞ'ının oralarda olduğu, bize istihbaratın verdiği bilgilerdir." dedi.

Cumhurbaşkanı Erdoğan ile Rusya Devlet Başkanı Vladimir Putin, Kremlin Sarayı'nda gerçekleştirdikleri baş başa görüşme, Türkiye-Rusya Üst Düzey İşbirliği Konseyi toplantısı ve anlaşma imza töreninin ardından ortak basın toplantısı düzenledi.

Toplantıda bir gazetecinin "Suriye konusunda özellikle genelkurmay başkanlarının Antalya'da bir araya gelmesinden sonra bugün burada nasıl bir değerlendirmede bulundunuz? Türkiye özellikle PYD konusunda hassasiyetini her alanda dile getiriyor, bu konuda operasyonlar Münbiç ve Rakka bağlamında ve istihbarat paylaşımı hangi kapsamda olacak?" sorusu üzerine Cumhurbaşkanı Erdoğan, şu anda Türkiye ve Rusya'nın Suriye'de atılan adımlarda askeri her türlü işbirliğini yaptığını dile getirdi.

Bu konuda genelkurmay başkanları, dışişleri bakanları ve istihbarat örgütlerinin yoğun bir işbirliği bulunduğunu belirten Erdoğan, "Bu arada insani yardım konusunda da yine bu işbirliğimizi devam ettirmenin çok çok isabetli olacağı kararlılığındayız. Bunu da bugün yine aramızda karara bağladık, çünkü bu olay artık terörü de aşmış bir vaziyette, terör örgütleriyle yaptığımız mücadele başta DEAŞ olmak üzere PYD, YPG, FETÖ, Nusra aklınıza hangisi gelirse hepsiyle mücadele kararlılığı içerisinde olmaya mecburuz, çünkü bütün o bölgede yaşayan insanların huzurundan bizler yöneticiler, siyasetçiler olarak sorumluyuz. Bunun bilinci içerisinde çalışmalarımızı sürdürüyoruz." diye konuştu.

Cumhurbaşkanı Erdoğan, İstanbul Büyükçekmece'deki helikopter kazasına da değinerek, "İstanbulumuzda bugün Eczacıbaşı'na ait helikopterin maalesef Büyükçekmece bölgesindeki bir kuleye çarpmak suretiyle içindeki 2 pilot ile 5 yolcu, 4 tanesi Rus, 3 tanesi Türk olmak üzere rahmetli oldular. Bunu burada ifade ederek ailelerine başsağlığı diliyorum. Rusya'daki ve bütün ailelerin acılarını bu vesileyle paylaşmak istiyorum. Sayın başkana ve heyete de bu taziyemizi iletmış durumdayız." ifadelerini kullandı.

Suriye'nin ve Irak'ın toprak ve siyasi bütünlüğünün korunmasıyla ilgili soru üzerine de Cumhurbaşkanı Erdoğan, "Her iki ülkenin toprak bütünlüğü bizim temel hedefimizdir. Buraların parçalanmasına gerçekten tahammülümüz yoktur." dedi.

Türkiye'nin her iki ülkeyle de geniş bir tarihi derinliğe sahip bağları bulunduğunu aktaran Erdoğan, Türkiye'nin yaklaşık 3 milyon Suriyeli ile 300 bin Iraklıya ev sahipliği yaptığını hatırlattı.

Cumhurbaşkanı Erdoğan, "Şu ana kadar yaptığımız harcamalar 25 milyar doları aşmış vaziyette. Bunları yeterli bulmuyoruz, zira bu insanlar sürekli tehdit altında." ifadelerini kullandı.

Erdoğan, Astana süreciyle bir ateşkes sürecine girildiğini ve Halep'te çok büyük bir göç hadisesinin yaşandığını, Türkiye'nin Rusya'nın işbirliğiyle Halep'ten bu insanların İdlib'e çıkarılmasını sağladığını da anlattı. İdlib'te aynı tehlikenin zaman zaman sürüyor olmasının kendilerini düşündürdüğünü belirten Cumhurbaşkanı Erdoğan, "Bunun olmasını arzu etmiyoruz ama tek dileğimiz, arzumuz, gerek Cerablus'ta, gerek El-Rai'de, gerek Dabık da gerekse El-bab'daki Suriyeli oraların sahibi olan vatandaşların yerleşmesi yeni bir sürecin başlaması demektir." açıklamasında bulundu.

Erdoğan, "Şimdi Münbiç süreci var, Münbiç sürecinde de bildiğiniz gibi şu anda orada özellikle Türkiye Rusya olarak koalisyon güçleriyle bir işbirliği yapalım istiyoruz, bu işbirliğiyle beraber Münbiç'te de Münbiç halkının oraya yerleşmesini sağlayalım, yani terör örgütlerinin oraları işgalinden değil kendi halkının oralara yerleşmesi en büyük arzumuzdur. Tabii bundan sonra asıl hedef Rakka, Rakka biliyorsunuz DEAŞ'ın en büyük örgütlendiği yerdir. Elimizdeki rakamlara göre, 3 bin civarında DEAŞ'ının oralarda olduğu, bizlere istihbaratın verdiği bilgilerdir." şeklinde konuştu.

Erdoğan, "Irak'ta da koalisyon güçleriyle DEAŞ'a karşı, başta Musul olmak üzere yoğun bir çalışma devam etmekte. Ama her geçen gün orada DEAŞ gücünü kaybetmektedir ve Musul halkı da Musul'a yerleşmektedir." dedi.

Cumhurbaşkanı Erdoğan, Telafer'de ise Türkmenlerin de bulunduğunu, Telafer'in bu noktada ciddi manada Haşdi Şabi'nin tehdidi altındayken, şu anda bu tehditten bir ölçüde kurtulmuş vaziyette olduğunu anlattı.

Sincar'dan da PKK terör örgütünün yavaş yavaş temizlendiğini ifade eden Erdoğan, "Böylece terör örgütlerinden oraları temizleyip kendi halkını, kendi insanını yeniden oralara yerleştirmek en büyük

hedefimizdir." dedi.

Görüşmelerde güvenlik konusunun da ele alındığı belirten Erdoğan, bu kapsamda Türkiye'ye gelecek Rus turistlerin güvenliğine ilişkin bir soruya da şu yanıtı verdi:

"Özellikle Sayın Başkana çok çok teşekkür ediyorum, gerek Türk işadamlarının, müteahhitlerinin Rusya'da aynen eski heyecanlarıyla işe başlama noktasında önlerinin açılacağına dair vermiş oldukları müjde sebebiyle bunu içeride kendileriyle paylaştık, gerekse turizm noktasında tabii ki Rusya'dan olsun dünyanın neresinden gelirse gelsin, her turist bizim için kendi vatandaşımızın can güvenliği neyse onların can güvenliği de bizim için odur. Onun için de bütün güvenlik güçlerimiz de her türlü tedbiri almak suretiyle gelen turistlerimizi ülkemizde en iyi şekilde halkımızın da o üstün misafirperverlik anlayışıyla ağırlamak bizim zaten karakterimizdir. Bunu her zaman yaparız, yapmaya da zaten mecburuz, kaldı ki son dönemlerde Rusya neredeyse turizmde bizim birinci sıraya çıkan özellikle Rusya halkıydı, temenni ediyorum ki yeniden bu ivmeyi yakalarız ve misafirperverliğimizi kendilerine tekrar güvenli bir şekilde göstermeye devam ederiz."

- AA İLE TASS HABER AJANSI ARASINDA İŞBİRLİĞİ ANLAŞMASI

Cumhurbaşkanı Erdoğan, ortak basın toplantısı öncesinde Putin tarafından onuruna verilen yemeğe katıldı.

Toplantıda, Erdoğan ve Putin'in açıklamaları öncesinde iki ülke arasında 8 anlaşma imzalandı.

Buna göre "Ticari, Ekonomik, Bilimsel, Teknik ve Kültürel İşbirliğine ilişkin 2017-2020 Orta Vadeli Program, Diplomatik Personelin Yetiştirilmesi ve Enformasyon Paylaşımı Alanında İşbirliğine İlişkin Mutabakat Zaptı, 2019 yılında Türkiye Cumhuriyeti ve Rusya Federasyonunda karşılıklı Kültür ve Turizm Yılı'nın Düzenlenmesine İlişkin Deklarasyon, Türkiye Cumhuriyeti Adalet Bakanlığı ile Rusya Federasyonu Başsavcılığı arasında İşbirliği Protokolü, Türk Patent ve Marka kurumu ile Rusya

Federasyonu Fikri Mülkiyet Federal Servisi Arasında Mutabakat Zaptı, Rus Türk Yatırım Fonunun Kurulmasına İlişkin Mutabakat Zaptı, Türkiye Cumhuriyeti Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı ile Opora Rossii Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeler Tüm Rusya Sivil Toplum Kuruluşu Arasında Mutabakat Zaptı, Anadolu Ajansı ile TASS Haber Ajansı Arasında İşbirliği Anlaşması" imzalandı.

Ortak basın toplantısına, Genelkurmay Başkanı?? Orgeneral Hulusi Akar??, MIT Müsteşarı Hakan Fidan, Dışişleri Bakanı Mevlüt Çavuşoğlu, Adalet Bakanı Bekir Bozdağ, Ekonomi Bakanı ?????Nihat Zeybekci???, ???Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Berat Albayrak, ???Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı? Faruk Çelik, Kültür ve Turizm Bakanı??? Nabi Avcı, ??????????Milli Savunma Bakanı Fikri Işık ile Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanı Ahmet Arslan da katıldı.

Öte yandan AK Parti Genel Başkan Yardımcısı Fatih Şahin???, Türk-Rus Toplumsal Forumu Eşbaşkanı Ahmet Berat Conkar, Dostluk Grubu Başkanı Recai Berber, Antalya Milletvekili Gökçen Özdoğan Enç, Gaziantep Milletvekili Şamil Tayyar, MHP Manisa Milletvekili Erkan Akçay, ??MHP Bursa Milletvekili İsmet Büyükataman da hazır bulundu.

- ERDOĞAN, MEÇHUL ASKER ANITI'NA ÇELENK BIRAKTI

Cumhurbaşkanı Erdoğan, ortak basın toplantısı sonrasında Meçhul Asker Anıtı'na çelenk bıraktı. Burada kahraman şehirlerin isimlerinin yazılı olduğu anıtın önüne geçen Erdoğan, Meçhul Asker Anıtı'na doğru ilerledi. Bir dakikalık sembolik saygı duruşu yapıldıktan sonra bando İstiklal Marşı çaldı.

SABAH